

KARDEŞ KAVGALARI

Kardeşler, çocukların gelişiminde olumlu etki yapar. Ama kardeş kavgaları da kaçınılmazdır.

Yaşları ne kadar yakın olursa kardeş kavgalarının olasılığı da bir o kadar büyüktür.

Benzer yaşlarda olan çocuklar birbirleri ile daha fazla beraberdiler, daha fazla yarışır ve sonuçta birbirleri ile daha fazla kavga etme eğilimindedirler.

Çocuklar arasında 6 ya da daha fazla yaş farkı varsa daha az sorun yaşanır. Ancak yaş farkı ne olursa olsun, çocuklar arasında belirli bir ölçüde çekişme normaldir.

Kardeş kavgaları anne babaları en çok üzen problemlerden biridir. Önce aşırı olmamak kaydıyla kardeş kavgalarını çocuklarımızın sosyal gelişimlerinin normal bir sonucu olarak kabul etmek, konuya serinkanlıkla yaklaşmamızı sağlar.

Çocuklarımızı ya da kendimizi sürekli suçlamak ise problemin çözümünü zorlaştırır. Bütün kardeşler küçüklüklerinde az çok birbirleriyle kavga ederler. Fakat anne ve baba bilinçli yaklaştığı takdirde bu problem ileri ki yıllarda devam etmez.

Bununla beraber aile geçimsizliği olan, stresli aile grubuna giren ve çocuklara baskı uygulanan ailelerde kardeş kavgalarına daha sık rastlamaktayız. Anne babanın fiziki cezaya sıklıkla başvurdukları ailelerde kardeşlerin birbirlerine şiddet uygulamaları kaçınılmazdır.

ÇOCUKLARINIZ TARTIŞIRKEN NASIL DAVRANMANIZ GEREKTİĞİNİ

BİLİYOR MUSUNUZ?

HAKEM OLMAYIN

Çocuklarınız tartışırken aralarında hakem olmayın. Kavgayı kimin başlattığıyla ilgilenmeyin. Bunu öğrenmeye çalışmak çocukların birbirlerini suçlamasına yol açar. Kim başlatırsa başlatsın, sonuçlarına birlikte katlanmaları gerektiğini hatırlatın. Kavga ettiklerinde ise, mümkün olduğunca az karışın. Çocuklar meseleleri kendi aralarında halletmenin yollarını keşfetmelidirler. Sadece yaralanma tehlikesi varsa müdahale edin.

KISKANÇLIK BÜYÜK SEBEP

Çocuklar arası kavgaların en büyük sebebi, kıskançlıktır. Bazen anne ve babaların yanlış tutumları da bu tür kavgalara neden olabilir: "Niye o yapıyor da, bana izin vermiyorsunuz?" gibi. Bu yüzden birine, diğerinden fazla ayrıcalık tanımayın, istikrarlı olun ve sınır koyun.

ÇOCUKLARA EŞİT DAVRANMAYIN, ADİL DAVRANIN.

Her şeyin eşit olmasına çalışmayın. "Ama Ayşe'ye izin verdin, biz neden oynayamıyoruz?" dediğinde, "Üzgünüm, ancak kardeşinle kavgayı siz devam ettirdiniz. Ayşe kavgaya karışmadı, bu yüzden oynayabilir. Ayrıca, bu sizin kuralları bozmanızın bir sonucu" diyebilirsiniz. Adil olun. Eğer dövüşüyorlarsa, kuralları her ikisi de çiğnemiş demektir.

Çocuklarınıza ihtiyaçlarını gözetmeksizin tüm olanakları eşit miktarda sağlamaya çalışıyorsanız bilin ki yanlış yoldasınız tüm iyi niyetlerinize karşılık. Eğer çocuklarınız kendilerine verilen kek dilimlerinin büyüklüklerinden, dondurma miktarına kadar sürekli kıyaslama yapıyorlarsa ve sizin tepkileriniz de eşitliği sağlamaya yönelik ise bilmeyerek çocuklarınızın rekabetini daha da arttırıyorsunuz. Unutmayın ki çocukların eşit davranılmaya ihtiyaçları yoktur, kişiliklerine özel davranılmaya ihtiyaçları vardır.

DOLAYISIYLA

- * Çocuğunuza eşit miktarlar vereceğinize, bireysel ihtiyaca göre verin.
- ** Çocuğunuza eşit sevgi göstereceğinize, ona özel olduğu için sevildiğini gösterin.
- *** Çocuğunuza eşit zaman ayıracağınıza ihtiyaca göre zaman ayırın.

KIYASLAMA YAPMAYIN

Kardeşleri birbirlerine karşı asla kıskırtmayın. "Kardeşin senden çok daha uslu" dediğiniz anda hem dik başlılığı hem de rekabeti tetiklemiş olursunuz. Çocuklarınızın doğru şekilde davranmalarını sağlamak amacıyla "Kardeşin ne kadar uslu, sen neden öyle değilsin?" demek, "En iyi olmakta en iyi olamıyorsam, en kötü olurum." gibi düşünmesine ve kardeşlerin aralarında bir ayrışmaya, rekabete ve belki de düşmanlığa bile yol açar.

KONUŞMALARINA İZİN VERİN

Çocukların isteklerini açık ve net bir şekilde dile getirmelerine yardımcı olun, böylece kavga çıkmasına mani olursunuz: "Can, kardeşine oyuncuğunu geri ver ve 'Ödünç alabilir miyim?' diye sor."

SEVGİNİZİ DIŞA VURUN

Onlara ilgi gösterin. Çocuklarınızı sık sık kucaklayın, sevin. Şunu da unutmayın, kardeşler birbirini sevseler bile, sık sık kavga edebilirler. Kardeşlerin birbirlerini sevmeleri gerektiğini sürekli vurgulamak da ters tepki yapar. Kendi hallerinde bıraktığınız sürece çocuklar birbirlerini zaten seveceklerdir.

Çok sevseniz de, kardeş veya anne-baba gibi daima bir arada olduğunuz bir insan ile geçinmenin güç olduğunu ebeveynler olarak kabullenin. Zaman zaman kardeşi ile fikir ayrılıklarına düşmesinin, ona kızmasının hatta bazen onu sevmediğini düşünecek kadar sinirlenmesinin kabul edilebilir durumlar olduğu konusunda güvence verin. Bütün şikâyet ve duygularını objektif ve sevecen bir kulakla dinleyin. Olumsuz duygular bildiren sözel ve sanatsal ifadeleri baskılamayın. Yargılamadan dinlerseniz, çocuğunuz yalnızca kötü duygularından değil, aynı zamanda kardeşine kızması karşısında göstereceğiniz tepkinin korkusundan da kurtulur.

Ne kadar uğraşırsanız uğraşın, tartışmayı, barışçı bir çözüme bulamıyorsanız, kavgaya sebep olan objeyi kaldırmak, obje yoksa kardeşleri ayırmak genelde daha büyük bir kavga çıkmasını engeller. Ayrılan çocuklara ayrı ayrı fiziksel faaliyetler vermek onların kızgınlıklarını atmalarına

yardımcı olacaktır.

Çocukların her şeylerini paylaşmalarını beklemeyin ve onları paylaşmadıkları zaman cezalandırmayın. Paylaşmayı teşvik edici oyunlar düzenleyerek paylaşmayı ve bir eşyayı ortak kullanmayı öğretmek çok daha faydalı olacaktır.

Kavga sırasında suçlamak yerine olayı nasıl düzeltebileceklerini göstermek gerekir.

Bazen çocuklar dikkat çekmek için, sıkıntıdan veya güç elde etmek için kavga edebilir. Çocuğun hangi amaçla kavga ettiğini öğrenmek onunla nasıl başa çıkabileceğinizde yardımcı olacaktır. Birbirlerine nasıl davranmalarını istiyorsanız çocuklarınıza öyle davranın. Saygılı davranılan, iyilik ve özel yaşam haklarına saygı gösterilen çocukların, diğer kişilere, hatta ara sıra kardeşlerine de benzer şekilde davranma olasılığı daha yüksektir. Öte yandan sık sık zıddına gidilen ve eleştirilen çocuğun, kardeşlerine karşı aynı eleştirel ve zıtlacı tutumu sergilemesi beklenebilir. Dayak yiyen çocukların, kardeşlerine düzenli olarak fiziksel şiddet uygulamaları olasıdır.

Stresli aile grubuna giren ve çocuklara baskı uygulanan ailelerde kardeş kavgalarına daha sık rastlanmaktadır. Anne ve babanın fiziki cezaya sıklıkla başvurdukları ailelerde kardeşlerin birbirlerine şiddet uygulamaları kaçınılmazdır.

Temelde kardeş kavgası normaldir. Sadece kavga sınırlarının birbirine fiziksel ve duygusal zarar verecek düzeye gelmemesi gerekir. Çocukların ahlak kurallarına uymayan (çirkin sesle bağırma, çirkin kelimeler kullanma ve fiziki ve psikolojik baskı uygulama) davranışlarına mani olmak ise çok küçük yaşlardan itibaren tedbir almayla ve söylediğimizi kendimizin yapmamızla mümkün olabilir. Kardeşler arasında ömür boyu sürecek gerçek sevgi ve saygının tesis edilmesi anne ve babaların dikkatli, sevecen ve adaletli olarak davranmaları ile mümkün olacaktır.

AİLENİN TUTUMU

Sorun çoğunlukla çocuklardan değil, onlara nasıl davranmasını bilemeyen anne-baba tutumlarından kaynaklanabilir. Özellikle kavga edilmemesi için, kardeşlerin kullandıkları eşya, oyuncak, oda gibi ayrımın yapılması, paylaşım noktalarını azalttığından rekabet duygusunu körükler. Bunun yerine birlikteliği ve paylaşımı destekleyen tutum ve davranış, kısa dönemde olmasa bile, orta ve uzun dönemde kardeşler arasındaki ilişkileri pozitif etkileyecektir.

ALANLAR YARATIN

Kardeş kavgasında, çocukların sahip oldukları yetenek ve eğilimlerin iyi tespit edilmesi önemlidir. Aileler, farklı yönlerin çocuklara sağladığı avantajları görebilmelidir. Kardeşlerin farklı hobi ve uğraş alanları olması, hem aynı alana yönelik paylaşım kavgalarını azaltır. Çocukların yaş ve özelliklerine göre sorumluluk dağıtımına özen göstermelisiniz. Çocukların hepsine aynı davranış da kavga nedeni olabilir.

ÇOCUKLARINIZ KAVGA ETTİKLERİNDEYAKLAŞIMINIZ NASIL OLMALI ?

- 1. AŞAMA:** Normal çekişmelerde karışmayın. Çünkü bir kere müdahale etmeye başladığınızda, çocuklar her seferinde sizi dahil etmeye çalışacaklardır. Mümkün olduğunca hakemlik yapmayın.

2.AŞAMA: *Durum ciddi.* Bir yetişkinin müdahalesi yardımcı olabilir.

A) Öfkelerini onaylayın. Bu çok çok önemlidir.

B) Her çocuğun bakış açısını yansıtın. " Yani Ayşe, sen köpek yavrusu kollarına yattığı için onun sende kalmasını istiyorsun. Ali sense, senin de tutma hakkın olduğunu düşünüyorsun."

C) Sorunu saygılı bir biçimde tarif edin. " Zor bir durum; iki kardeş ve sadece bir köpek yavrusu."

D) Çocukların kendi çözümlerini bulabileceklerine dair inancınızı ifade edin. " İkiniz için de adil olan ve köpek içinde adil olan bir çözüm bulacağınızdan eminim."

E) Odayı terk edin.

3. AŞAMA: *Tehlikeli olabilecek bir durum.* (kavga ediyorlar ya da birbirlerine zarar veriyor olabilirler)

A) Onlara sorun."Bu bir güreş mi, yoksa gerçekten bir kavga mı? Güreşlere izin var ancak gerçek kavgalara izin yok ."

B) Çocuklara belirtin. "Yalnızca iki tarafta istediği takdirde güreşebilirsiniz."

4.AŞAMA: *Durum kesinlikle tehlikeli!* Bir yetişkinin müdahalesi şart.

A) Gördüklerinizi tarif edin.

B) Çocukları ayırın. " Bir arada olmanız güvenli değil, sakinleşmeye ihtiyacınız var, hemen şimdi ikinizde odalarınıza gidiyorsunuz."

KARDEŞ KAVGALARI BİR AMACA HİZMET EDER Kardeş kavgaları yardımıyla çocuklar;

*Nasıl uzlaşabileceklerini

*Nasıl paylaşabileceklerini

*Kıskançlık ve içerleme duyguları ile baş edebilme

*Problemlerini sözcüklerle nasıl çözebileceklerini öğrenirler. Bu deneyimler çocuğunuzun aile dışındaki problemleri çözmesine de yardımcı olur.

